

Lp Hr Madis Kallas
Keskkonnaministeerium
Paldiski mnt 96
Tallinn

Teie 16.09.2022 nr 1-4/22/4164
Meie: 22.09.2022 nr 1-4/22.09/98

Kutselise kalapüügi võimalused ja kalapüügiõiguse tasumäärad 2023. aastal

Vastuseks Vabariigi Valitsuse määruse eelnõule “Kutselise kalapüügi võimalused ja kalapüügiõiguse tasumäärad 2023. aastal”. Käesolevaga kooskõlastame eelnõu osa, mis puudutab 2023. aasta püügiõiguse tasusid.

Osas, mis puudutab püügiõiguste piirarvude vähendamist, ei nõustu Harjumaa, Hiiumaa, Läänemaa, Pärnumaa, Saaremaa ja Ida- ning Lääne-Virumaa kalurid püügiõiguste piirarvude vähendamisega.

Kuna vahendid on alakasutuses, tulenevalt ressursi madalseisust, siis see ei ole põhjus ajaloolise püügiõiguse vähendamiseks. Need ei ole omavahel korrelatsioonis.

Seletuskirjas punkt 4 Määruse mõju all tuuakse välja, et “eelnõus plaanitavate muudatuste tulemusena merele asetatavate püügiõiguste arvus suurt muutust ei tule”, mis kalurite hinnangul muudab eelnõu reaalse mõju kalavarude suurendamisele olematuks. Samas jäetakse tähelepanuta kalateadlaste poolt mitmetes uuringutes välja toodud prioriteetsemad ettepanekud näiteks uute püügiõiguste aegade kehtestamise ja alammõõtude tõstmise osas. Eelnõu seletuskirjas viidatud Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituudi töö “Eesti kalandussektori riikliku töökava täitmine 2022.–2024. aastal” andmetel oli aastatel 2018-2019 püünistest keskmiselt püügil 32% maksimaalselt lubatud püüniste arvust, mis näitab et kalandussektor ise reguleerib tegulikkude püügiõiguste arvu.

Rannakaluritel ja ka määruse koostajatel puudub kindlus, et määruse seletuskirjas mainitud Riigikogus menetluses olev kalapüügiõiguste muudatus (KPS SE 136) saab vastu võetud, mis tingib ohu, et 2023. aastal jääb oluline osa kutselistest kaluritest ilma kalapüügiõigusest. Samuti kui püügiõiguse jääb välja andmata, siis konkreetse ettevõtte ajalooline püügiõiguse vähenemine.

Määruse seletuskirjas on toodud leevendava asjaoluna välja võimalus rentida osalist ajaloolist püügiõigust teisele ettevõttele, mis annaks võimaluse selle kasutamiseks. Samal ajal Riigikogus menetluses olev kalapüügiõiguste muudatus (KPS SE 136) ei näe enam ette rendivõimalust.

Eelnõu seletuskirjas on jäetud käsitlemata järgmised mõjud:

- **Sotsiaalmajanduslik mõju rannapiirkondadele.** Kuigi Keskkonnaministeeriumi vaade rannakalapüügiõigusele on kui väga vähetulusale ettevõtlusele, siis on tegemist

piirkondades olulise ettevõtlusega, mis aitab hoida elu maapiirkonnas, pakkuda tööd lisaks endale ka oma peredele ning varustada elanikkonda kohaliku kalaga.

- **Kalandustraditsioonide säilimine.** Püügivõimaluste vähenemise tulemusena võib väheneda kalurite arv alla kriitilise piiri, mis on vajalik kalandustraditsioonide säilimiseks ja oskusteabe edasi andmiseks järgmistele põlvedele.
- **Mõju ettevõtlusele.** Rannapüügisektoris tegutsevad valdavalt mikroettevõtted, kes ei suuda pärast püügivõimaluste vähendamist oma ajaloolistesse püügiõigustesse, püünistesse ja paatidesse tehtud investeeringuid tasa teenida. Lisaks on oluline osa sektori ettevõtetest taotlenud ning saanud toetust PRIA-st püügivahendite (ääremõrrad ja avaveemõrrad) hülgekindlamaks muutmiseks. Toetusega on ettevõtjad võtnud omale viie aastase kohustuse kasutada vastavaid püüniseid sihtotstarbepäraselt. Vastasel juhul tekib PRIA-l tagasinõudeõigus makstud toetuse osas, mis on üldjuhul 80% püüniste maksumusest.

Rannakalurid on kalavarude seisu parandamiseks valmis välja pakkuma järgmisi lahendusi:

- **Kudealade taastamine** ja parendamine riiklike ja/või Euroopa liidu vahenditega.
- Kalapopulatsioonide turgutamine **riikliku asustamisprogrammiga**.
- **Kormorani populatsioonide piiramine** oluliste kudealade läheduses.
- **Probleemhüljeste ehk nn nuhtlusisendite paadist küttime legaliseerimine.**

Kui soovitakse viia vastavusse püügivõimalused kalavarudega, nagu antud eelnõus, siis selle lahendamiseks teevad rannapiirkonnad ettepaneku võtta uuesti menetlusse varem kavas olnud EMKVF (Euroopa Merendus- Kalandus- ja Vesiviljelusfondi) meede üle 60-aastaste kalurite sektorist väljumise toetamiseks. Sektorist väljunutele kuulunud ajaloolisi püügivõimalusi enam välja ei jagata. Kõigi kalanduspiirkondade huvi antud meetme vastu on suur.

Lugupidamisega

MTÜ Harju Kalandusühing

MTÜ Hiiukala

MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts

MTÜ Liivi Lahe Kalanduskogu

MTÜ Saarte Kalandus

MTÜ Virumaa Rannakalurite Ühing